

Consell obert

Actualment el **consell obert** és una peculiaritat d'alguns municipis amb pocs habitants que es caracteritzen per la **inexistència d'organització municipal** com a tal, de manera que són tots els electors que, reunits en assemblea veïnal deliberen i prenen les decisions que, en el règim ordinari, corresponen al ple de l'ajuntament.

En el règim de Consell Obert, el govern i l'administració municipals corresponen a un **Alcalde i una assemblea veïnal o consell general** de la qual formen part **tots els electors**. Ajusten el seu funcionament als usos, costums i tradicions locals i, en defecte d'això, a l'establert en aquesta Llei i les lleis de les Comunitats Autònomes sobre règim local.

Que pobles poden auto-governar-se per consell obert?

- Els que tradicionalment i voluntàriament hagin estat consell obert.
- Els que per la seva localització geogràfica, la millor gestió dels seus interessos o altres circumstàncies ho facin aconsellable.
- Els que tinguin menys de cent habitants.
- Els que tinguin menys de dos-cents cinquanta habitants i que gaudeixen d'aprofitaments comunals de rendiment igual o superior a la quarta part dels ingressos ordinaris del seu pressupost, o que tenen característiques especials que ho fan aconsellable.
- Els que amb anterioritat venien obligats per Llei en funció del nombre de residents a funcionar en Consell Obert, podran continuar amb aquest règim especial de govern i administració.

A més del consell obert existeix la figura de la **junta veïnal** per una entitat local menor (EMD a Catalunya i pedania en altres llocs). Una EMD és un poble que pertany a un municipi però que no té ajuntament propi perquè aquest se situa a la població que es va escollir com a capital del municipi. La Junta Veïnal està composta per un **alcalde pedani i diversos vocals que s'escullen en eleccions locals**. Es poden presentar com a independents però això no dóna accés a subvencions que si tenen els partits polítics i generalment la gent es presenta sota el paraigua d'un partit.

Annex

Art. 140 de la Constitució espanyola.

Art. 199.7 i 200 de la Llei orgànica 5/1985, de 19 de juny, del règim electoral general.

Art. 29 i seg. de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases del règim local.

Disposició final primera. Modificació de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les Bases del Règim Local.

DECRET LEGISLATIU 2/2003, de 28 d'abril, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei municipal i de règim local de Catalunya

L'article 140 de la Constitució espanyola es refereix al consell obert: "La llei regularà les condicions en què sigui procedent el règim del consell obert".

La Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases de règim local, ha establert que funcionen en

règim de consell obert:

Els municipis que tradicionalment comptin amb aquest singular règim de govern i administració. Els altres municipis en què la seva localització geogràfica, la millor gestió dels seus interessos o altres circumstàncies ho facin aconsellable.

Art. 140 de la Constitució espanyola

La Constitució garanteix l'autonomia dels municipis. Aquests gaudiran de personalitat jurídica plena. El seu govern i administració correspon als seus respectius Ajuntaments, integrats pels Alcaldes i els Regidors. Els Regidors seran triats pels veïns del municipi mitjançant sufragi universal, igual, lliure, directe i secret, en la forma establerta per la llei. Els Alcaldes seran triats pels Regidors o pels veïns. La llei regularà les condicions en les quals procedeixi el règim del consell obert.

Fragments Sinopsi:

Les Entitats locals espanyoles ofereixen el panorama següent: d'un total de 8.109 Municipis (xifres del Cens del 2001) el 86% de tots els Municipis espanyols, tenen menys de 5.000 habitants.

D'aquestes xifres es desprèn un panorama institucional municipal que permet avançar la conclusió que és impossible el que "tots" els Municipis espanyols puguin prestar "efectivament" tots els serveis de la seva competència.

Aquesta és una de les qüestions que ha pretès atallar-se amb la LO2/2001 de reforma del Règim Electoral General, que els seus arts. 179.1, i 182, en la seva nova redacció, llegits de manera integrada amb l'art. 29 de la Llei 7/1985 reguladora de les Bases del Règim Local, també en la nova redacció donada per la citada Llei Orgànica, pretenen eliminar l'automatisme en la constitució del règim de consell obert per als municipis de fins a 100 habitants. Amb això es reduirà el nombre d'entitats locals a Espanya, o es constituïran entitats locals menors, racionalitzant en panorama d'atomització que actualment existeix al nostre país i que sens dubte no resulta operatiu, atès que "tots" tenen dret (Vinya. art. 139 de la Constitució Espanyola) allí on viuen, al fet que se'ls prestin els serveis públics i això, naturalment, sense perjudici del paper que juguen les Comarques o les Províncies com a Entitats Locals també de diferent nivell territorial, així com l'emergent fenomen associatiu que representen les Mancomunitats, reforçat de manera especial en la llei 57/2003 de mesures per a la modernització del govern local, que permet que puguin constituir-se amb municipis pertanyents a diverses Comunitats Autònomes, així com els consorcis transfronterers.

Art. 199.7 i 200 de la Llei orgànica 5/1985, de 19 de juny, del règim electoral general

199.7. Si les Junes veïnals no haguessin de constituir-se, d'acord amb el previst en la legislació sobre règim local, per haver-se establert el funcionament de l'entitat en règim de consell obert, es triarà, en tot cas, un Alcalde Pedani en els termes del número 2 d'aquest article.

200. Les Junes Electorals Provincials adoptaran les resolucions necessàries per acomplir el que es disposa en l'article 179.2 d'aquesta Llei, amb la finalitat que sigui triat l'Alcalde dels Municipis que funcionin en règim de consell obert.

Art. 29 i seg. de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases del règim local

Article 29.

1. Funcionen en Consell Obert:

a) Els municipis que tradicionalment i voluntàriament comptin amb aquest singular règim de govern i administració.

b) Aquells altres en els quals per la seva localització geogràfica, la millor gestió dels interessos municipals o altres circumstàncies ho facin aconsellable.

2. La constitució en consell obert dels municipis al fet que es refereix l'apartat b) del nombre anterior, requereix petició de la majoria dels veïns, decisió favorable per majoria de dos terços dels membres de l'Ajuntament i aprovació per la Comunitat Autònoma.

3. En el règim de Consell Obert, el govern i l'administració municipals corresponen a un Alcalde i una assemblea veïnal de la qual formen part tots els electors. Ajusten el seu funcionament als usos, costums i tradicions locals i, en defecte d'això, a l'establert en aquesta Llei i les lleis de les Comunitats Autònomes sobre règim local.

4. No obstant això l'anterior, els alcaldes de les corporacions de municipis de menys de 100 residents podran convocar als seus veïns a Consell Obert per a decisions d'especial transcendència per al municipi. Si així ho fessin, hauran de sotmetre's obligatòriament al criteri de l'Assemblea veïnal constituïda a aquest efecte.

Els municipis que amb anterioritat venien obligats per Llei en funció del nombre de residents a funcionar en Consell Obert, podran continuar amb aquest règim especial de govern i administració si després de la sessió constitutiva de la Corporació, convocada l'Assemblea Veïnal, així ho acordessin per unanimitat els tres membres electes i la majoria dels veïns.

Article 30.

Les Lleis sobre règim local de les Comunitats Autònomes, en el marc de l'establert en aquesta Llei, podran establir règims especials per a Municipis petits o de caràcter rural i per a aquells que reuneixin altres característiques que ho facin aconsellable, com el seu caràcter històric-artístic o el predomini en el seu terme de les activitats turístiques, industrials, mineres o altres semblants.

Disposició final primera. Modificació de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les Bases del Règim Local.

1. L'article 29 de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les Bases del Règim Local, queda redactat de la següent manera:

«Article 29.

1. Funcionen en Consell Obert:

a) Els municipis que tradicionalment i voluntàriament comptin amb aquest singular règim de govern i administració.

b) Aquells altres en els quals per la seva localització geogràfica, la millor gestió dels interessos municipals o altres circumstàncies ho facin aconsellable.

2. La constitució en consell obert dels municipis al fet que es refereix l'apartat b) del nombre anterior, requereix petició de la majoria dels veïns, decisió favorable per majoria de dos terços dels membres de l'Ajuntament i aprovació per la Comunitat Autònoma.

3. En el règim de Consell Obert, el govern i l'administració municipals corresponen a un Alcalde i una assemblea veïnal de la qual formen part tots els electors. Ajusten el seu funcionament als usos, costums i tradicions locals i, en defecte d'això, a l'establert en aquesta Llei i les lleis de les Comunitats Autònomes sobre règim local.

4. No obstant això l'anterior, els alcaldes de les corporacions de municipis de menys de 100 residents podran convocar als seus veïns a Consell Obert per a decisions d'especial transcendència per al municipi. Si així ho fessin, hauran de sotmetre's obligatòriament al criteri de l'Assemblea veïnal constituïda a aquest efecte.

Els municipis que amb anterioritat venien obligats per Llei en funció del nombre de residents a funcionar en Consell Obert, podran continuar amb aquest règim especial de govern i administració si després de la sessió constitutiva de la Corporació, convocada l'Assemblea Veïnal, així ho acordessin per unanimitat els tres membres electes i la majoria dels veïns.»

2. S'afegeix una nova lletra c) a l'apartat 2 de l'article 46 de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les Bases del Règim Local, que tindrà la següent redacció:

«c) El Ple es constitueix vàlidament amb l'assistència d'un terç del mínim legal de membres d'aquest, que mai podrà ser inferior a tres. En els municipis de fins a 100 residents, que no funcionin en règim de Consell Obert, el Ple es constituirà vàlidament amb l'assistència del nombre legal de membres d'aquest, que mai haurà de ser inferior a dos. Aquests quòrums hauran de mantenir-se durant tota la sessió.

En tot cas, es requereix l'assistència del President i del Secretari de la Corporació o dels qui legalment els substitueixin.»

DECRET LEGISLATIU 2/2003, de 28 d'abril, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei municipal i de règim local de Catalunya

47.2 El règim especial de consell obert es regeix per principis organitzatius especials.

72.1 Són municipis de règim especial:

- a) Els que funcionen en règim de consell obert.
- b) Els de muntanya.
- c) Els turístics.
- d) Els historicoartístics.
- e) Els industrials.

Article 73

Règim de consell obert

73.1 Funcionen en règim de consell obert els municipis de menys de cent habitants i els municipis que tradicionalment compten amb aquest règim de govern i administració.

73.2 Poden també funcionar amb aquest règim especial els municipis de menys de dos-cents cinquanta habitants que gaudeixen d'aprofitaments comunals de rendiment igual o superior a la quarta part dels ingressos ordinaris del seu pressupost, o que tenen característiques especials que ho fan aconsellable. La constitució del consell obert requereix, en aquests casos, la petició de la majoria dels veïns, la decisió favorable per majoria de dos terços dels membres de l'ajuntament i l'aprovació del Govern de la Generalitat.

L'acord de l'ajuntament ha d'adoptar-se en el termini de dos mesos des de la petició dels veïns. El Govern ha de resoldre el procediment en el termini de tres mesos des de la tramesa de l'acord

municipal, i la manca de resolució expressa en aquest termini produeix efectes estimatoris de la petició.

73.3 En aquests municipis, el govern i l'administració corresponen a un alcalde o alcaldessa elegit d'acord amb el que disposa la legislació electoral i un consell general format per tots els electors. L'alcalde o alcaldessa ha de designar una comissió integrada per un mínim de dos i un màxim de quatre vocals, que l'han d'assistir en l'exercici de les seves funcions i l'han de substituir, per ordre de designació, en cas d'absència o malaltia.

73.4 Correspon a l'alcalde o alcaldessa representar i administrar el municipi i executar els acords adoptats pel consell general.

73.5 En defecte d'ús, costum o tradició local, el consell general s'ha de reunir com a mínim cada tres mesos i quan ho decideix l'alcalde o alcaldessa o ho sol·licita la quarta part, com a mínim, dels veïns, per tractar de tots els assumptes d'interès del municipi. És aplicable supletòriament, en tot cas, el règim general de funcionament establert per al ple per la legislació de règim local.

81.6. No obstant això, es pot establir el règim de consell obert per a les EMD en què concorren les característiques assenyalades per l'article 73. En aquest cas, s'ha d'elegir només el president o presidenta, d'acord amb el que disposen els apartats 1 i 7.

81.7. En el cas de vacant en la presidència de l'entitat municipal descentralitzada, el càrrec ha d'ésser ocupat per la persona suplent de la candidatura que havia obtingut més vots populars en les eleccions a l'òrgan unipersonal. En el cas de nova vacant en la presidència, la junta de veïns, o el consell general en les entitats amb règim de consell obert, constituïts com a comissió gestora, han d'elegir el president o presidenta d'entre els seus membres per majoria simple. Si es produeix un empat entre diverses candidatures, ha d'ésser proclamat el candidat o candidata del partit, la federació, la coalició o l'agrupació d'electors que havia obtingut un millor resultat electoral en l'àmbit de l'entitat municipal descentralitzada, d'acord amb el que disposa l'apartat 3.